

Sekce veřejných knihoven SKIP za rok 2023

OBSAH

- Cíle sekce pro rok 2023
- Komunikace členů v roce 2023
- Kampaň Týden knihoven 2023
- BMČ 2024
- Workshop metodiků v Kutné Hoře
- Co venkovské knihovny umějí a mohou
- Knihovnická dílna 2023
- Konference Dobrovolnictví v knihovnách
- Přílohy
 - o Quo vadis komunitní knihovno?
 - o Skupina pro obecní knihovny
 - o Krajské knihovny
 - o Skupina pro dobrovolnictví
 - o

Sekce veřejných knihoven pracovala v uplynulém roce v celkovém počtu 82 členů. Ti pak měli možnost zapojit se do činnosti tří „podsekcí“.

- [Cíle Sekce veřejných knihoven SKIP 2023](#)
 - a. Zajistit komunikaci členů sekce při fyzickém setkání, využít také online možnost.
 - b. Podílet se na organizaci kampani Týdne knihoven 2023
 - c. Připravit obsahovou náplň BMČ 2024
 - d. Zorganizovat
 - i. Workshop pracovníků metodických odd. veřejných knihoven
 - ii. Seminář „Co venkovské knihovny umějí a mohou“
 - iii. Knihovnickou dílnu
 - iv. Konferenci „Dobrovolnictví v knihovnách“
 - e. Zajistit operativně propojenost členů sekce s aktuálními tématy – revize statistických ukazatelů, diskuse nad připravovanou novelou Knihovního zákona apod.
 - f. Připravit žádost na podporu aktivit sekce na rok 2024

- [Ad komunikace ČLENŮ SEKCE VEŘEJNÝCH KNIHOVEN](#)

Členové sekce se v roce 2023 sešli celkem třikrát, z toho 1 x fyzicky a 2 x online. Uvnitř sekce pracovalo několik programových týmů, které si frekvenci i způsob komunikace určovali

samostatně dle potřeb. Jednání pro celou členskou základnu proběhlo 12.6.2023 v Národní knihovně. Účastníci jednání jednali ve společném programu, podrobně viz zápis na webu sekce

- Aktuálně z oboru /PhDr. Vít Richter
 - a. • Informace o projektu „Národní program na podporu čtenářství“ /existující Memorandum o spolupráci mezi MŠMT a MK/ problematika propšána do novelizovaného Standardu pro dobrou knihovnu
 - b. • Knihovna roku 2023 / příprava vydání „repre“ publikace o oceněných knihovných
 - c. • Diskuse o placení tzv. e-vypůjček
 - d. • Situace okolo novelizace knihovního zákona. Z diskuse vyplynula potřeba diskutovat možné „třecí plochy“ (např. stanovení striktní povinnosti pořádat kulturní a vzdělávací akce pro všechny knihovny atd.) v širším formátu knihovnické veřejnosti. Naše sekce se zavázala uspořádat několik neformálních setkání, webinářů, kde budou představeny a následně diskutovány připravované změny se zástupci veřejných knihoven.
 - e. • Česko-německý fond budoucnosti
- Prezentace studijní cesty po francouzských knihovnách/Lenka Prucková konzultanti.
- Aktuálně z přípravy Knihovnické dílny 2023/ programový tým
 - a. Termín: 1.-2. 11.2023
 - b. Místo: Národní knihovna Praha
- 4) Aktuálně z přípravy Týdne knihoven 2023 / 2.10. – 8.10.2023
 - a. Členové sekce byli osloveni pro spolupráci na průběhu letošního Týdne knihoven. Bylo diskutováno motto, téma, zaměření. Po diskusi bylo navrženo využití březnové výzvy Zpátky do knihoven, zvoleno motto „Už jsme zpátky“.
- Příprava BMČ 2024
 - a. Přítomní členové sekce diskutovali zaměření příštího ročníku BMČ.
- Různé
 - a. Informace o IX. workshopu metodiků/ Gabriela Jarkulišová/ viz příloha
 - b. Informace o připraveném semináři „Co venkovské knihovny umějí a mohou“ /Lucie Macháčková
 - c. Informace z redakce Časopis Čtenář / Jaroslav Císař
 - d. Informace z Priority 6 / Lenka Prucková

• [Ad kampaň Týden knihoven 2023](#)

Členové sekce byli osloveni Mgr. Romanem Giebischem pro spolupráci na průběhu letošního Týdne knihoven. Bylo diskutováno motto, téma, zaměření. Po diskusi uvnitř sekce bylo navrženo využití synergie s březnovou výzvou Zpátky do knihoven, zvoleno motto „Už jsme zpátky“. Pro grafiku kampaně byl využit grafický návrh Jiřího Dostála, který stál i za plakátem BMČ 2023. Shoda panovala na využití již v minulosti použitého formátu, kdy se během jednoho týdne věnuje každý den jeden den jedné cílové skupině např. dle logotypu z knihovny v Prostějově.

Organizační tým: Lenka Prucková pruckova@kmol.cz; Marie Šedá seda@nkp.cz; Roman Giebisch

• [Ad BMČ 2024](#)

Příprava BMČ 2024 byla nejprve programem červnového jednání celé sekce. Přítomní členové diskutovali možné zaměření, pokusili se shrnout klady a nedostatky ročníku 2023. Pro možná zaměření BMČ 2024 se vybíralo z následujících došlých nápadů: a) "kreativní knihovny" / kreativní učení v

souvislosti s NPO výzvami - zapojování uměleckých metod a technik při práci v knihovně, především v oblasti vzdělávání (různé formy "terapií", scénické čtení, hudba, ale také makerspace, dílny atd.)... b) "přístupná knihovna" / uživatel s postižením mentálním či fyzickým, ale také třeba lidé z jiných kultur, s různými sociálními handicap v kontextu našich (ne)bariér a (ne)připravenosti na tyto uživatele jak v rámci fyzických, tak virtuálních a online služeb. c) možnost využít pro BMČ heslo "S knížkou do života". Projekt má 6 let, v plánu je příští rok mezinárodní seminář a další aktivity a bylo by příjemné, kdyby se potkal i s BMČ . d) 100. výročí Josefa Škvoreckého, Ivana Diviše, Jiřího Wolкера a Franze Kafky. Bude 200. výročí Bedřicha Smetany.

Vybrána byla nakonec možnost **spojit BMČ 2024 s projektem S knížkou do života**. Může to být téma pro všechny věkové skupiny (kniha- škola - profese, kniha-senior - celoživotní čtenář, benefity čtení v každém věku). Téma je uchopitelné širokou knihovnickou komunitou od těch nejmenších obecních knihoven přes ty městské, krajské i odborné. Návrh navíc vzešel z komunity Bookstartu, nabídli svou účast v programovém týmu.

Organizační a programový tým: Zdena Šmídová smidova@kjd.pb.cz; Alžběta Tománková alzbeta.tomankova@knihovnauk.cz, Jan Lidmila lidmila@mzk.cz, Světlana Honzková honzkova@kmo.cz; Roman Giebisch giebisch@nkp.cz; oslovena Mirka Sabelová za komunitu Bookstart

- [Ad IX. workshop pro pracovníky metodických oddělení veřejných knihoven](#)

I v roce 2023 jsme uspořádali další ročník vzdělávací akce pro metodiky veřejných knihoven. Program byl opět dvoudenní. Místem setkání byla tentokrát Knihovna Kutná Hora, která je pověřenou knihovnou pro více než 170 obecních knihoven. Navíc působí ve zcela nových, velkoryse upravených a vybavených prostorách, které workshop s podtitulem „Metodik prakticky“ plně zajistily. Ve dnech 25. a 26. dubna 2023 tedy workshop s podtitulem

Metodik prakticky absolvovalo na padesát knihovnic a knihovníků. Kromě podrobných aktuálních informací z oboru jsme se věnovali praktickému nácviku v několika oblastech, důraz byl například na vypracování žádostí o možnost získání dotačních prostředků z oborových i mimooborových zdrojů nebo na tvorbu výročních zpráv obecních knihoven, ale i samotných oddělení metodiky. Prohlídka prostor pro jednotlivé činnosti kutnohorské veřejné knihovny doplnila program workshopu a nasměrovala pozornost i k dalším možnostem služeb (knihovna věcí, samoobslužná zařízení v menších knihovnách, zařízení vhodné pro teens) i prostorového vybavení veřejných knihoven. Nezbytnou a důležitou součástí workshopu bylo také vytvoření prostoru pro sdílení konkrétních problémů mezi účastníky.

Projekt:	IX.workshop pro pracovníky metodických oddělení veřejných knihoven
Řešitel:	Mgr. Gabriela Jarkulišová
Konání akce:	25.4.-26.4.2023
Přidělená dotace:	19 000 Kč
Účastnický poplatek:	24 900 Kč

náklad	dotace	z účastnického poplatku	z prostředků SKIP	celkové náklady
Honorářové náklady (služby a OON)	19 000 Kč	3 700 Kč	0 Kč	22 700 Kč
materiál	0 Kč	250 Kč	70 Kč	320 Kč
služby	0 Kč	20 950 Kč	0 Kč	20 950 Kč
celkem	19 000 Kč	24 900 Kč	70 Kč	43 970 Kč

- [Ad Co venkovské knihovny umějí a mohou](#)

Jde tradičně o největší akci skupiny pro obecní knihovny a v roce 2023 se konal již XIX. ročník. Vzdělávací seminář je primárně určen neprofesionálním a malým profesionálním knihovněm v obcích do 7 500 obyvatel. Hlavními aktéry semináře jsou soutěžící knihovny v rámci Knihovny roku a odborníci z oboru knihovnictví. V roce 2023 se seminář uskutečnil v Knihovně J.M. Hovorky ve Statenicích (Knihovna roku 2021) a ve Středočeské vědecké knihovně v Kladně, která je pro knihovnu ve Statenicích knihovnou pověřenou i krajskou. Odborný program byl zaměřen hlavně na aktivity knihoven v návaznosti na místní komunitu a její kulturní a vzdělávací potřeby.

Hlavním cílem semináře bylo vzdělávání knihovníků/knihovnic v oboru, a to jak příklady dobré praxe, tak odbornými přednáškami. Vzájemné sdílení příkladů dobré praxe v organizování vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit, jsou důležitou inspirací a pomocí, jak uchopit komunitní, společenskou a vzdělávací roli knihovny.

Od května 2023 byla zájemcům a následně účastníkům zpřístupněna webová stránka, do které byly vloženy všechny informace k semináři (základní a organizační informace, pozvánka, program, kontakty, fotogalerie) a následně, po skončení semináře také výstupy (příspěvky jednotlivých přednášejících/lektorů).

Projekt:	Co venkovské knihovny umějí a mohou XIX
Řešitel:	Mgr. Lucie Macháčková
Konání akce:	21. - 22.9.2023
Přidělená dotace:	37 000 Kč
Účastnický poplatek:	31 950 Kč

náklad	dotace	z účastnického poplatku	z prostředků SKIP	celkové náklady
Honorářové náklady (služby a OON)	25 700 Kč	5 600 Kč	0 Kč	31 300 Kč
materiál	3 375 Kč	25 458 Kč	753 Kč	29 586 Kč
služby	7 925 Kč	892 Kč	0 Kč	8 817 Kč
dobrovolnická práce			4 200 Kč	4 200 Kč
celkem	37 000 Kč	31 950 Kč	753 Kč	73 903 Kč

- [Ad Knihovnická dílna](#)

Další ročník Knihovnické dílny se uskutečnil ve dnech 1.-2.11.2023. Setkání, jehož program se věnoval posilování role menších profesionálních knihoven v obcích, uspořádala sekce v novodobých dějinách už po šesté. Profesní „konference“, jejíž páteří je prezentace knihoven úspěšných v soutěžích Knihovna roku, resp. Vesnice roku a Městská knihovna roku má program koncipovaný tak, aby zahrnoval aktuální témata z oblasti legislativy, financování a trendů a nových služeb veřejných knihoven, sdílení dobré praxe, ukázky povedených aktivit, a také praktické nácviky některých odborných dovedností.

Hned na začátku je třeba říct, že velkým plusem letošního ročníku bylo místo konání. Díky vstřícnosti vedení Národní knihovny ČR se totiž Knihovnická dílna 2023 mohla konat v prostorách Klementina, v místech bývalé studovny STK. Velkorysý prostor, kam se běžný návštěvník navíc zatím běžně nedostane, byl po dva dny velmi příjemným útočištěm pro více než stovku účastníků. Samotný program byl rozdělen do 2 dnů a 4 tematických bloků (více o programu na <https://knihovnicka-dilna.webnode.cz/>). První den Knihovnické dílny navíc doplnily dvě připravené exkurze do pražských poboček městské knihovny. Účastníci tak mohli nahlédnout do knihovny Na Jezerce a do novotou zářící knihovny Velký Mlýn. Za organizátory jsme rádi, že Knihovnická dílna splnila dle zpětné vazby účastníků svůj účel a přispěla také k navázání nových profesních vazeb. To je totiž velmi často k nezaplacení a je to velkou devizou našeho oboru, myslím. Děkujeme také přednášejícím kolegům a kolegyním za vstřícnou a příjemnou prezentaci svých příspěvků a hlásíme, že v přípravě je už další ročník.

Projekt:	Knihovnická dílna 2023
Řešitel:	Mgr. Gabriela Jarkulišová
Konání akce:	1.- 2.11.2023
Přidělená dotace:	43 000 Kč
Účastnický poplatek:	46 800 Kč

- [Ad konference Dobrovolnictví v knihovnách](#)

V pondělí 13.11. 2023 proběhla v prostorách Národní knihovny konference, kterou připravila skupina pro dobrovolnictví. Program byl nabitý praktickými návody, nácviky i opakováním některých teoretických základů pro využití dobrovolníků při aktivitách knihoven.

Zástupci Městské knihovny v Praze, Krajské knihovny v Karlových Varech, Knihovny Ústeckého kraje popsali své konkrétní zkušenosti, ukázali, jak na nábor dobrovolníků, jak zajistit a připravit knihovnu na dobrovolnictví, představili i dobrovolnická centra. Účastníci konference mohli své poznatky a nabyté dovednosti hned využít ve svých knihovnách. Dobrovolnictví je téma, které stále není v knihovnách dostatečně rozšířeno a především využíváno. Konání takových setkání by proto mělo i budoucnu patřit k prioritám naší sekce.

Projekt:	konference Dobrovolnictví v knihovnách
Řešitel:	Mgr. Eva Vodičková
Konání akce:	13.11.2023
Přidělená dotace:	9 500,- / 2 093,- z prostředků SKIP
Účastnický poplatek:	7 600 Kč

Ad zajistit operativně propojenost členů sekce s aktuálními tématy

- Na půdě ÚKR byla jednou z priorit ustanovena aktualizace a optimalizace sběru statistických údajů, revokace některých definic statistického sumáře, systém sběru. Vedením pracovní skupiny byl pověřen Mgr. Ivo Kareš, ředitel Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích, který následně vyzval k účasti v této skupině i členy naší sekce. Protože existuje přirozené propojení sekce s touto skupinou účastí Mgr. Lucie Macháčkové, členky sekce, která pracuje v Knihovnickém institutu NK, informace o úpravách této oblasti máme k dispozici.

Vzhledem k navrhovaným změnám a doplnění nových ustanovení v plánované novele Knihovního zákona proběhlo 30.8. 2024 online setkání, na kterém dr. Vít Richter tyto návrhy představil. Následovala diskuse nad některými spornými body novely.

Více na <https://www.skipcr.cz/odborne-organy/sekce/sekce-verejnych-knihoven/aktualne/jak-chceme-zmenit-knihovni-zakon-2572001-sb>

Sekce veřejných knihoven SKIP naplnila plánované cíle roku 2023 dle předpokladu.

Prioritou sekce pro další období je i nadále nejen samotné zvýšení počtu členů sekce, ale důraz na větší diverzitu v jednotlivých programových a organizačních týmech. Jako nosné téma k řešení také zůstává obsah a organizace Dne pro dětskou knihu, resp. jeho desingu ve spolupráci s Klubem dětských knihoven.

Zapsala Mgr. Gabriela Jarkulišová

V Kutné Hoře dne 30.1.2024

Příloha č. 1 – Skupina pro komunitní aktivity/ Mgr. Kateřina Janošková

Quo vadis komunitní knihovno?

Součástí Sekce veřejných knihoven SKIP je také **pracovní skupina pro komunitní aktivity knihoven.**

Vznikla v roce 2002 v souvislosti se vzdělávacím projektem „Knihovna jako komunitní centrum“, který ve spolupráci s PDCS za finanční podpory Nadace OSF Praha připravila Zuzana Ježková. Zúčastnění knihovníci a knihovnice vytvořili neformální skupinu odborníků oslovených tématem. Po ukončení projektu v roce 2004 se skupina nerozpadla, od roku 2006 bylo odsouhlaseno začlenění pracovní skupiny pro komunitní aktivity do této sekce, protože téma komunitních knihoven je v souladu s cíli Sekce veřejných knihoven.

V posledních letech se personální složení skupiny začalo proměňovat. Mnoho „matadorů“ a původních tahounů přestalo ve skupině (aktivně nebo zcela) působit, ať už z důvodu opuštění profese, generační obměny či přílišného časového vyčerpání ve svých knihovnách.

Zachovat skupinu či nikoli?

Zrušíme-li skupinu, určitě zachovejme a držíme téma...

Ne zcela ideální personální situace aktivně vystupujících členů skupiny rozhodně neubírá na důležitosti a aktuálnosti tématu „komunitní knihovna“.

Přesně dle cíle, který stál na začátku vzniku této skupiny, se komunitní aktivity v mnoha veřejných knihovnách již nadobro zabydlely a staly se běžnou součástí jejich činnosti (to ovšem nebylo a není tak zcela samozřejmé na počátku vzniku i v dalším průběhu).

Z některých dílčích částí „komunitních aktivit“ v knihovnách se vyseletovaly nové pracovní skupiny či sekce: např.: S knížkou do života / bookstart, Sekce pro dobrovolnictví, které se zaměřily na užší okruh zájmu či uživatelů.

Komunitní knihovna je o tom, že propojuje, předvídá a stále reaguje na nově vznikající potřeby ve společnosti s ohledem na autenticitu místa. Má různé aspekty a směry, kterými se ubírá. I proto je často dosti neuchopitelná, proměnlivá, nedá se lehce ohraničit a formalizovat. A téma je také různě uchopeno na regionálních úrovních (oceňování „komunitní knihovna roku atp.)

Trvale a stabilně (také v souladu s Konceptí rozvoje knihoven ČR, kde je v mnoha bodech a pilířích zakotvena), přesahuje mnohdy do jiných oblastí oboru.

Je trvale zasazena a skloňována v souvislosti s:

- **architekturou knihoven**, kdy v posledních letech prožívají a budou prožívat významné změny v architektonickém designu, který je přímo podmíněn komunitní interakcí v místě, ať už knihovnu nazýváme obývacím, kuchyní, kavárnou či zahradou města...
- **měnícími se technologickými trendy, požadavky a digitalizací** – ano, i to je komunitní knihovna, která je připravena nabízet elektronické služby a pomáhat s nimi občanům a zmírňovat technologické a digitální bariéry, makerspacey a dílny kreativního učení v knihovnách.
- **mediální gramotností a rolí knihoven** v této oblasti – školy, děti, mládež, veřejnost senioři

Nejedná se tedy už jen o velmi tradiční proklamaci, kterou se komunitní knihovny vymezovaly „Nejsme pouhými půjčovnami knih“ (i když mnoho lidí si to o nás stále myslí), ale posunujeme se dál.

- a samozřejmě již tolikrát zmiňované **partnerství** v místě: důvěryhodnost a podíl na věcech veřejných. Veřejné knihovny více než kdy jindy řeší své sociální poslání, jak by měla pracovat knihovna podle představ obcí, jestli a jak se proaktivně podílí na občanském a dále také politickém životě obce. Je knihovna místem celoživotního vzdělávání, dobrovolnická práce a také způsoby financování aktivit knihoven.

Ano, **komunitní knihovna se prolнула a protknula do mnoha oblastí knihovnických činností** a stala se jejich přirozenou součástí, což je velmi pozitivní a jistě k tomu v počátcích přispěla neúnavná činnost pracovní skupiny a jejich zapálených členů. V současnosti to již není výsledkem činnosti jedné malé pracovní skupiny, která možná stála na počátku, ale všeobecným přijetím tohoto kréda u velké části knihoven veřejného typu, které si komunitní působení vybraly jako cestu a rozmanitě ji nejrůznějšími činnostmi naplňují.

Nabízí se tedy otázky, zda je nutné další (ne)fungování této pracovní skupiny...

Budu-li teď tedy chvíli psát za sebe – knihovnici Kateřinu Janoškovou, musím vyslovit závěr: Toho, kde se v současnosti nacházejí komunitní knihovny v republice, bychom nedocílili bez trvalého a stále nekončícího procesu zdůrazňování důležitosti tohoto tématu, jeho zapojování do nejrůznějších programů, konferencí, seminářů, koncepcí a strategií, grantových schémat, průběžného vysvětlování a zviditelňování na nejrůznějších fórech a úrovních, při mezinárodní spolupráci, ať už v knihovnické profesi, tak předávání veřejné správě, uživatelům, občanům i dalším aktérům. Přestože nedochází k pravidelným, organizovaným, formálním schůzkám „užšího neproměňujícího týmu“, existuje zde (v knihovnické komunitě a ve SKIP) velká skupina „garantů“, „ambasadorů“, delegátů, kterým se právě daří toto téma uchopovat, hlídat, trvale v naší knihovnické komunitě udržovat a prosazovat. Už se ale hůře formalizují, spolupráce a komunikace zde ale funguje.

Vzhledem k výše (tak obšírně) uvedenému je tedy tato pracovní skupina v posledních letech mnohem hůře uchopitelná pro šíři a spektrum záležitostí a proměňující se zastoupení osob, které, i když se k tématu hlásí, nemají pak z nejrůznějších důvodů (časových, osobních...) prostor se více angažovat, spíše pak participují na dílčích projektech.

Je tedy otázka, zda skupinu zachovat či nikoli. Každopádně se částečně obávám, že pokud ji zcela zbavíme již daného formálního zakotvení, téma „komunitních knihoven“ může více a více vyprchat a mizet ze zřetele a nebude nástroj, jak tyto věci hlídat.

Závěrem pár vybraných aktivit, které považuji za důležité v uplynulém roce 2023:

- Průzkum věnovaný komunitnímu knihovnictví v českých knihovnách a článek v Bulletinu SKIP – vše dostupné ve [zveřejněném článku](#)

- Zapojení tématu – Knihovna věc veřejná a debaty a odborné příspěvky v rámci bloku Milníky a pilíře – Knihovny současnosti 2023 – dostupné [zde](#)

Vsetín, 31.1.2024

Kateřina Janošková

Masarykova veřejná knihovna Vsetín

Příloha č. 2 Skupina pro obecní knihovny / Mgr. Lucie Macháčková

Počet členů ve skupině: 30

Jarní setkání - 13. 4. 2023 v Knihovně F.V. Lorence Vrды.

Téma jednání: Mediální vzdělávání – sdílíme zkušenosti¹.

Program:

Představení knihovny F. V. Lorence Vrды (Mgr. Petra Kobelová)

Jak na mediální výchovu (Mgr. Lucie Römer)

¹ Dostupné z: <https://www.skipcr.cz/odborne-organy/sekce/sekce-verejnych-knihoven/skupina-pro-obecni-knihovny/dokumenty-z-jednani/13-4-2023>

Snaha o podporu mediálního vzdělávání v regionu Blansko v praxi (Knihovna Boskovice, Helena Jalová)

Život v době informační (Knihovna Rapotín, Mgr. Lucie Macháčková)

Představení polytechnického centra při ZŠ Vrdy (Ing. Jakub Štefánek)

Petra Kobelová představila knihovnu ve Vrdech v kontextu posledních 12 let, během kterých působí jako její vedoucí. Během prezentace připomněla akce a dlouhodobější projekty, které měly úspěch a mohly by někoho dále inspirovat. Upozornila také na příklady smysluplné spolupráce s institucemi a organizacemi. Knihovna zastřešuje i dětský koutek s denním hlídáním dětí, organizuje kroužky pro děti a kurzy pro dospělé a využívá pro některé své aktivity nově vybudovaného polytechnického centra při ZŠ Vrdy.

Lucie Römer vysvětlila co znamenají pojmy dezinformace, zahlcení informacemi, bezpečnost na internetu, Influencer. Co je, a co není mediální výchova. Jak ji rozjet v knihovně a jak pracovat s různými cílovými skupinami.

Helena Jalová z Měk Boskovice představila praktickou podporu pověřené knihovny pro obsluhované knihovny při následujících aktivitách: Michaela Vetešková – žurnalistika a mediální výchova pro žáky 1. stupně. Digitální odyssey projekt Nadace Vodafon. Aktivní zapojení profesionálních knihoven do projektu Moudrá sovička.

V knihovně v Rapotíně Mediální a digitální gramotnost (za pomoci externí lektorky) pomohla zájemcům se založením Identit občana NIA ID a vysvětlila co jsou to Cookies.

Pan Jakub Štefánek spolu s Petrou Kobelovou představili polytechnické centrum při základní škole ve Vrdech.

Podzimní setkání - 24.10. 2023 Klementinum

Téma jednání: Interaktivní programy pro děti a technickém a digitálním světě

Lektoři: Malá technická univerzita²

Program:

Praktické ukázky se zapojením všech účastníků workshopu. Programy Malé technické univerzity (MTU) nenásilnou rozvíjí v dětech jejich technické a logické dovednosti. Jednotlivá témata MTU jsou zpracována tak, aby korespondovala se vzdělávacími cíli rámcového vzdělávacího programu (RVP). Mají detailně zpracovanou strukturu, motivaci úměrnou věku dětí a jednoznačný cíl. Děti si názorně vyzkouší některé fyzikální vlastnosti (např. pevnost), pracují samostatně, ale také ve skupině. Jednotlivé programy kombinují jednodušší aktivity s náročnějšími. Program je vhodný pro děti od 4 do 8 let.

Co venkovské knihovny umějí a mohou 2023

Největší akcí Skupiny pro obecní knihovny s celorepublikovým dosahem má seminář Co venkovské knihovny umějí a mohou. V roce 2023 se konal již XIX. ročník.

Vzdělávací seminář je primárně určen neprofesionálním a malým profesionálním knihovnám v obcích do 7 500 obyvatel. Hlavními aktéry semináře jsou soutěžící knihovny v rámci Knihovny roku a odborníci z oboru knihovnictví. V roce 2023 se seminář uskutečnil v Knihovně J.M. Hovorky ve Stanicích, Knihovně roku 2021 a ve Středočeské vědecké knihovně v Kladně, která je pro knihovnu ve Stanicích knihovnou pověřenou i krajskou.

² Dostupné z: <https://www.mtuni.cz/>

Knihovny jako pilíře rozvoje občanské společnosti a přirozená centra komunit a vzdělanost podporující instituce jsou základní pilíře Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2021 – 2027. Odborný program byl zaměřen hlavně na aktivity knihoven v návaznosti na místní komunitu a její kulturní a vzdělávací potřeby.

Hlavním cílem semináře bylo vzdělávání knihovníků/knihovnic v oboru, a to jak příklady dobré praxe, tak odbornými přednáškami. Vzájemné sdílení příkladů dobré praxe v organizování vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit, jsou důležitou inspirací a pomocí, jak uchopit komunitní, společenskou a vzdělávací roli knihovny.

Od května 2023 byla zájemcům a následně účastníkům zpřístupněna webová stránka³, do které byly vloženy všechny informace k semináři (základní a organizační informace, pozvánka, program, kontakty, fotogalerie) a následně, po skončení semináře také výstupy (příspěvky jednotlivých přednášejících/lektorů).

Program:

Čtvrtek 21.9.

13.00 - 14.00 Prezence v SVK Kladno

14.00 Úvodní slovo ředitele SVK Kladno Mgr. Romana Hájka

14.10 Knihovny ve Středočeském kraji (PhDr. Radek Liška)

14.30 Knihovna roku aneb jako to bylo v roce 2021 (Bc. Jana Bednářová, Knihovna

15.00 - 16.30 Interaktivní programy pro děti o technickém a digitálním světě kolem nás (Malá technická univerzita)

16.30 - 18.00 Komentovaná prohlídka SVK Kladno + nového depozitáře (Mgr. Roman Hájek)

20.00 - 21.30 Výtvarná lázeň (Josef Rendl, Zuzana Brychtová Horecká, Barbora Černožorská)

Pátek 22.9.

8.30 Odjezd autobusem od budovy SVK Kladno

9.00 Příjezd do Statenic

9.15 Přivítání zástupci obce Statenice

9.20 Příběh Obýváku vesnice (Zuzana Brychtová, Barbora Černožorská)

9.50 Jak mít v obci dobře fungující knihovnu z pohledu zřizovatele (Ing. Miroslava

10.45 Jak se mění naši čtenáři? Výsledky celostátního výzkumu čtení a čtenářství dospělé populace 15+ (PhDr. Vít Richter)

11.05 Cesta k moderní a funkční knihovně (Iva Machová)

11.25 Moderní technologie v knihovně (Mgr. Ivana Rampáčková, Dis. - Místní knihovna Kostice)

12.00 Veřejná knihovna Slivenec a jak to u nás chodí (Mgr. Jiřina Haningerová, Veřejná knihovna Slivenec)

12.20 Ploty mezi námi (Ing. Petra Balcárková, Místní knihovna Postřelmov)

13.45 Komentovaná prohlídka obce Statenice

15.30 Odjezd do Prahy

16.00 Komentovaná prohlídka pobočky MLP Lužiny

19:30-21:00 Noční bojovka ve Statenicích

21:30 odjezd do Kladna + oficiální ukončení semináře

Seminář poskytl účastníkům praktické ukázky konkrétních akcí (včetně metodických materiálů), díky kterým jsou snadněji přenositelné do dalších knihoven. Odborné přednášky představily, kam by veřejné knihovny i v malých obcích měly v následujícím období směřovat a jak by měly vypadat jejich interiéry, aby byly pro návštěvníky atraktivním místem pro trávení volného času a sebevzdělávání.

³ Dostupné z: <https://venkovskeknihovny5.webnode.cz/>

Příloha č. 3 Krajské knihovny /Mgr. Lucie Macháčková

Z grantového programu Knihovna 21. století byly realizovány dva webináře. Cílem byla konkrétní podpora krajských knihoven v oborovém vzdělávání v oblastech, které si samy vyžádaly. Vzhledem k působení krajských knihoven po celém světě je toto jedna z mála podpor, kterou jim můžeme poskytnout.

První webinář byl zaměřený na grafiku a tvoření poutavých vizuálních materiálů pro knihovnu prostřednictvím platformy CANVA. Webinář byl rozdělen na dva vyučovací dny, každý s časovou dotací 3 hodiny. I. část 24. 3. 2023 v čase 18:00 - 20:30 (časové pásmo ČR), II. část 31. 3. 2023 v čase 18:00 - 20:30 (časové pásmo ČR). Lektorka: Mgr. Michaela Mrázová, MSVK Ostrava. Počet účastníků: 28 (Itálie, USA, Německo, Španělsko, Velká Británie, Řecko, Švýcarsko, Ukrajina, Německo, Česká republika, Kanada Francie).

Druhý webinář byl na téma Sociální sítě (nejen) pro krajské knihovny. Zaměřil se primárně na: funkci a vhodný obsah, jak a kdy na soc. sítích publikovat, jak vytvářet obsah. časová dotace webináře byla 3 hodiny. Termín: 24. 10. 2023, lektorka: Olga Zbranek Biernátová, Albatros Media, počet účastníků: 10

Oba webináře byly nahrávány, aby je mohly shlédnout i knihovnice a knihovníci, kteří nemohli být přítomni přímého přenosu⁴.

Celý rok 2023 vycházely v časopise Čtenář⁵ příspěvky o činnosti krajských knihoven

S koordinací a spoluprací s krajskými knihovnami nám velmi pomáhá Česká asociace v Řecku⁶ pod vedením paní Lenky Kanellia.

Plán na rok 2024

Pro rok 2024 jsou připraveny dva webináře, které reflektují potřeby krajských knihoven.

První webinář proběhne v termínu 23. 4. od 18.00 hod. na téma Fundraising pro české krajské knihovny, lektorkou bude paní Jana Ledvinová, ředitelka Českého centra fundraisingu⁷.

Druhý webinář proběhne 6. 11. od 18.00 hod. na téma Novinky v české nakladatelské produkci pro dospělé. Lektorem bude prof. PhDr. Jiří Trávníček, M.A.

Dne 24. 3. 2024 se uskuteční II. Mezinárodní konference krajských knihoven, na které se budeme organizačně podílet spolu Českou asociací v Řecku.

Příloha č. 4. Skupina pro dobrovolnictví/ Mgr. Eva Vodičková

Pracovní skupina dobrovolnictví v knihovnách pracovala v roce 2023 ve složení

Eva Lochnerová, Knihovna ústeckého kraje

Lucie Staszková, Knihovna Třinec

Eva Vodičková, Městská knihovna Chodov.

Na konci roku 2023 z pracovní skupiny odešel z důvodu pracovní vytíženosti Ondřej Hudeček z Městské knihovny v Praze

Pro práci skupiny dobrovolnictví v knihovnách je zásadní podpůrná činnost, zodpovídání řady dotazů a pomoc knihovníkům řešit různé situace s dobrovolníky.

Kromě konzultační činnosti v roce 2023 zajistila skupina prezentaci tématu :

⁴ Záznam z webinářů: <https://czechassociation.org/akce/webinar-canva-pro-krajanske-knihovny/>

⁵ Dostupné z: <https://svkkl.cz/ctenar>

⁶ Dostupné z: <https://czechassociation.org/akce/krajanskeknihovny/>

⁷ Dostupné z: <https://fundraising.cz/>

- 23.ledna 2023 konference Do černého: „ Jak na kvalitní život ve městě? Podporujte dobrovolnictví! / Ondřej Hudeček, Dana Pešková a Eva Vodičková
- Jaro 2023 Setkání u čaje a kávy nad dobrovolnictvím online
- 13.11.2023 konference Dobrovolnictví v knihovnách (NK ČR), proškolení 19 zástupců z knihoven v ČR.

PROGRAM

9:30-10:00hod: REGISTRACE

10:00-10:15hod: ÚVOD A ZAHÁJENÍ KONFERENCE

10:15-10:45hod: PŘEDSTAVENÍ Dobrovolnických center a PROČ MÍT DOBROVOLNÍKY V KNIHOVNĚ – Eva Vodičková

10:45-11:30hod: JAK ZAJISTIT DOBROVOLNICTVÍ V KNIHOVNĚ A JAK PŘIPRAVIT KNIHOVNU NA DOBROVOLNÍKY, JAK SI UDRŽET DOBROVOLNÍKY, formy dobrovolnictví (firmy, jednotlivci, školy aj.) – pracovní skupina SKIP ČR – Eva Vodičková, Ondra Hudeček, Eva Lochnerová

11:30-12:00hod: PROPAGACE A NÁBOR DOBROVOLNÍKŮ – Eva Vodičková

12:00-12:30hod: PŘESTÁVKA

12:30-13:30hod: PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE DOBROVOLNICTVÍ V KNIHOVNÁCH-

Ondřej Hudeček, Městská knihovna v Praze a Eva Lochnerová, Knihovna Ústeckého kraje aj.

13:30-14:30hod: PRÁCE S KOMUNITOU – v přípravě

14:30-15:30hod: UKÁZKA VSTUPNÍHO POHOVORU SE ZÁJEMCEM O DOBROVOLNICTVÍ + JAK SI PŘEDSTAVUJETE DOBROVOLNÍKA – Eva Vodičková, Eva Lochnerová a Ondřej Hudeček